

ERGANİ (ERGANİ-İ OSMANIYE)

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Diyarbakır iline bağlı bir ilçedir. Ancak topraklarının bir kısmı Doğu Anadolu Bölgesine de taşmaktadır. Yüzölçümü 1.489 km2 olan ilçenin kuzey kesimi dağlık, güney kesimi ise düzlüktür. Nüfusu 79.000'dir.

İlçeye 6 km uzaklıkta bulunan Hilar şehri harabelerinde yapılan bir kazıda M.Ö. 7000 yılına varan kalıntılar bulunmuştur. Buna dayanarak Ergani'nin çok eski bir tarihe sahip olduğu söylenebilir. Ergani, tarihî süreç içerisinde Akranya, Erkenin, Ekanina gibi isimlerle anılmıştır.

Halkın geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Osmaniye Kalesi ve Meryem Ana Kilisesi buradaki başlıca tarihî yapılarıdır.

Diyarbakır'ın ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin en önemli ilçelerinden biridir. Eski adı Osmaniye'dir. Ergani çok eski bir şehir olup kuruluş tarihi belli değildir. Yunus Peygamberin kurduğu rivayet edilir. İlçeye 6 km uzaklıkta bulunan Hilar Şehri harabelerinden yapılan kazıda M.Ö. 7000 yılına varan kalıntılar çıkmıştır. Buna dayanarak yapılan tahminlere göre, Ergani'nin 9000 yıllık bir tarihinin olduğu belirtilir. Tarihte bölgenin ilk yerleşim bölgesi olan Ergani, ilk zamanlardan bu yana Akranya, Erkenin, Ekanina, Yanan, Zülkarneyn, Arsanla, Urhana, Aşat isimleriyle anılmıştır. Yukarı Mezopotamya'nın sayılı yerleşim birimlerinden biri de Ergani'dir.

İslâmiyet döneminde Halife Osman (r.a.) zamanında Ergani, Elcezire'nin merkezi haline getirilen Harran'a bağlandı.

Osmanlılar döneminde uzun zaman sancak beyliği olan Ergani, 1846 yılında sancak beyliğinin Meden'e nakledilmesi üzerine nakliye merkezine dönüştü. Şimdiki Ergani şehri, Zülküfil Dağı eteklerinde kuruludur. İlçenin yüzölçümü 1.559 km2dir. 2000 yılında yapılan genel nüfus sayımına nüfusu 87.441'dir. İlçenin ekonomisi genel olarak tarıma dayalıdır. Toplam nüfusun % 80'i tarım, hayvancılık ve meyvecilikle geçinir.